

[Time: 2:30 Hours]

[Marks:75]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. Answer all questions.
          2. All questions carry equal marks.

1. Define Diplomacy. Discuss the Role and changing Nature of Diplomacy.

OR

Explain the objectives and factors influencing Foreign Policy.

2. Discuss the areas of Cooperation and Conflict between India and the U. S. A.

OR

Examine the relations between India and China.

3. Elaborate on the establishment of SAARC. Explain India's Role in SAARC.

OR

Analyse India's relations with Pakistan.

4. Elucidate on India's Role in the United nations with special reference to Peace Keeping.

OR

State the objectives of ASEAN. Describe India's relation with the ASEAN countries.

5. Write a brief note on any **THREE** of the following:

- a) Types of Diplomacy
- b) Determinates of India's foreign policy
- c) Indo-Russian Relation
- d) India and Bangladesh
- e) India Look East Policy
- f) Future South Asian Regional Cooperation

*****

मराठी रूपांतर

[वेळ: २:३० तास]

[गुण: ७५]

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना:
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
  - २) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र.१ राजनय ही संकल्पना स्पष्ट करून राजनयाच्या बदलत्या भूमिकेवर भाष्य करा.

किंवा

परराष्ट्र धोरणाची उद्दिष्ट्ये व परराष्ट्र धोरण प्रभावीत करणाऱ्या घटकांची चर्चा करा.

प्र.२ भारत आणि अमेरिका यामधील सहकार्य व विवादाच्या मुद्द्यांचे विश्लेषण करा.

किंवा

भारत आणि चीनमधील संबंधावर सखोत भाष्य करा.

प्र.३ भारताचे पाकिस्तानशी असलेल्या संबंधाचे परिक्षण करा.

किंवा

सार्क या संघटनेची माहिती देऊन तिच्या क्षेत्रिय सहकार्यात असलेल्या भारताच्या भूमिकेची चर्चा करा.

प्र.४ भारताचे संयुक्त राष्ट्र संघातील शांतता रक्षक म्हणून बजावलेल्या भूमिकेचे परिक्षण करा.

किंवा

आसियान संघटनेची उद्दिष्ट्ये सांगून तिच्या कार्यात भारताच्या योगदानाचे परिक्षण करा.

प्र.५ टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

- अ) राजनयाचे प्रकार
- ब) भारताचे परराष्ट्र धोरण ठरविणारे मुख्य घटक
- क) भारत-रशिया संबंध
- ड) भारताचे पूर्वेकडे पहा धोरण
- इ) सार्कचे भवितव्य
- ई) भारत – बांगलादेश

*****